

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (45)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вищівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Дисемінація передового педагогічного досвіду
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Проби пера
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 7 від 14 лютого 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкар С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(45) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 168с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни.....	6
<u>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ У ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО</u>	

ФАХІВЦЯ

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ Сучасна модель практичної підготовки майбутніх педагогів у коледжі.	10
БУЛЕЙКО ОЛЬГА, КАРЛОВА ОЛЕНА, Підготовка практикоорієнтованого фахового молодшого бакалавра в ВСП Вінницькому фаховому коледжі будівництва, архітектури та дизайну КНУБА.	14
МАЙДАНИК ОЛЕНА, МАРІЯ СЕНИШИНА, Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до громадянського виховання молодших школярів.	18
МІЛЩУК СВІТЛАНА, Використання технології вебквестів під час організації літньої педагогічної практики здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (з досвіду роботи)..	22
ЯКОВЛІВА ОЛЕНА, Процес спілкування як умова розвитку комунікативних умінь майбутніх учителів.....	27
ГУМЕНЮК ОКСАНА, Компетентнісна освіта - як основа професійно-особистісного розвитку майбутнього фахівця (з досвіду роботи)	29
ХАНІКОВА ІРИНА, СТЕЦЮК ІРИНА, Співпраця закладів педагогічної освіти з громадськими організаціями як засіб організації педагогічної практики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	31
ГАЛАН ОЛЬГА, ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Дизайн-мислення в освітній діяльності.....	33
ДЕМКОВА ВІТА, Моделювання фізичних процесів у дослідницькій діяльності студентів.....	35
ЖУПАНОВА НАТАЛІЯ, Застосування моделювання на урок зарубіжної літератури.....	38
КОВАЛЬЧУК ІРИНА, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування лідерських якостей у майбутніх фахівців як ключ до успіху в сучасному світі.	40
КОРНЕЛЮК ВІКТОР, Моделювання оцінювання взаємодії в освітньому процесі.	43
СОРОЧАН МАРИНА, Використання моделювання у процесі практичної підготовки як засобу професійно-особистісного розвитку здобувачів освіти в реаліях сьогодення.	45
ТЕРЕПА АЛЛА, Математичне моделювання як прийом формування математичної компетентності в майбутніх учителів початкової школи в педагогічних коледжах.	49
ВОЙТЕНКО ГАЛИНА, КУЗЕМА ГАННА, Вплив освітньої інноватики на креативний розвиток професійних здібностей майбутніх вчителів.	54
КРАМСЬКА ЗОЯ, КРУГЛИК МАРИНА, Проектування освітнього простору закладу дошкільної освіти як умова розвитку дитини.	57
ПАЩЕНКО МАЯ, КОВАЛЕНКО КАТЕРИНА, Реалізація моделі освітнього простору шляхом впровадження у практику технології педагогічного проектування у закладах дошкільної освіти...	59
СИНЕГУБ ЯРОСЛАВА, ГОРДІЙЧУК МАР'ЯНА, Моделювання освітнього середовища закладів вищої освіти.	61
ДЕНИСЮК ТЕТЯНА, ГОРОБЧУК КАТЕРИНА, Екологічний підхід до проблеми створення моделі освітньої системи в Україні.	63
ТРОЯН НАТАЛІЯ, ДІДЕНКО АНАСТАСІЯ, Дистанційне проведення педагогічної практики: важливі акценти впровадження (з досвіду роботи).....	65

МУЗИЧНИЙ СВІТ У НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЛЮБЧИК КАТЕРИНА, Світова прем'єра хорового циклу «Псалми Давидові» Р. Толмачова за поезією Т.Г. Шевченка.	67
СТЕПОВА АЛЛА, Музично-педагогічна діяльність українських композиторів XIX - початку XX століть.....	70
КАСЬКО ТЕТЯНА, СТОРОЖУК НАТАЛІЯ, Специфіка викладання хорового диригування в умовах дистанційного навчання для майбутніх вчителів музичного мистецтва.	75

ІСКРА СВІТЛАНА, ГАВРІЛОВА СОФІЯ , Організація роботи з вокальним ансамблем: теоретичні та практичні аспекти.	78
МАЗУР АЛЬБІНА , Формування музично-естетичного смаку студентів на занятті з постановки голосу.	81
ІСКРА СВІТЛАНА, КИРИЛЮК ДМИТРО , Вокально-хорове виховання як основа формування співацьких навичок школярів.	84
ЧОРНА НАТАЛЯ, ХОЛОДЮК МАРІЯ , Театралізована діяльність на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: види та форми.	88
БОГОЦЬКА ВАЛЕНТИНА, СЕГЕДА МИКОЛА , Використання мультимедійних технологій на уроках музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти.	93
ТОМЧУК АННА, МЕЛЬНИК ГАЛИНА , Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі на уроках музичного мистецтва.	97

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ

МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

СКРИПНИК НАДІЯ, ЛЕБЕДЬ ЮЛІЯ, ТКАЧУК АНАСТАСІЯ , Формування риторичної компетентності здобувачів освіти у процесі навчання.	101
МІНОВА ЄЛИЗАВЕТА, ГОЛОВАНЮК ВАЛЕНТИНА , Біблійні алюзії в контексті літератури постмодернізму (на прикладі роману «Історія світу в 10,5 розділах» Джуліана Барнса).	107
ІСКРА СВІТЛАНА, СТАВНІЙЧУК МАЙЯ , Український пісенний фольклор як складова репертуару дитячих вокальних ансамблів.	113
ВАЦАК КРІСТІНА , Концепти дитинства у творчості М. Вінграновського.	117
ЦІСАР ІРИНА, КСЕНЧИНА ОЛЕСЯ , Використання українського фольклору в мовленнєвому розвитку старших дошкільників.	120
БЕРЕЖАНСЬКА ОЛЬГА , Впровадження STEM-освіти на заняттях з української мови та літератури.	123
ЯКОВЕНКО ТЕТЯНА, ВОНСОВИЧ ОЛЕНА , Неокласичні традиції у творчості Максима Рильського.	126

НОТАТКИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ

ПЕТРЮК ВАЛЕНТИНА , Використання в організації роботи творів В.О.Сухомлинського як засобу морального виховання дітей дошкільного віку.	129
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БАКУНЧИК ЯНА , Основні аспекти формування грамотності та розвитку мовлення здобувачів початкової освіти у процесі вивчення української мови.	132
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПАРУБОЧА МАРІЯ , Фундаментальність проблеми формування орфографічних умінь здобувачів початкової освіти у сучасному освітньому просторі.	137
ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, МАРУЩАК ВІКТОРІЯ , Втілення інноваційних технологій на уроках в початковій школі як запорука ефективної спільної навчальної діяльності педагога та здобувачів початкової освіти.	140
ОСАДЧА ЛЮДМИЛА , Рівень хореографічної підготовленості старшокласниць на уроках фізичної культури за варіативним модулем «Хореографія».	146
ЦІСАР ІРИНА, БЛУДЧА АНАСТАСІЯ , Роль пісочної терапії у формуванні зв'язного мовлення дошкільнят.	148
ІННА БАРЩЕВСЬКА , Особливості діагностики та педагогічного супроводу дітей із синдромом Аспергера та СДУГ.	151
ВАКОЛЮК ТЕТЯНА, ЯКОВЛІВА ОЛЕНА , Проблема булінгу у шкільному середовищі.	155
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА , Інноваційні технології в роботі з дітьми ООП.	157
ЯКОВЕЦЬ НАТАЛІЯ , Літературний проект як ефективний формат освітньої діяльності в ЗДО, засіб розвитку національно-патріотичних почуттів дошкільників та формування інтересу до сучасної книги (зі збірника проектів за творами сучасних українських авторів).	160

ВІДОМІ ІМЕНА

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО , Бертольт Брехт: теорія «Епічного театру». Зміст явищ.	162
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ , Наш останній король – Stanislaw August Poniatowski.	165

СЛОВО РЕДАКТОРА

Два роки Україна бореться проти агресії росії, два роки як життя народу поділилося на: до і після. Змінилося все: побут, цінності і навіть окремі професії. Єдине залишається непохитним – любов до Батьківщини та бажання бути вільними!

Попри важкі, нестабільні часи українська молодь вірить у власні сили та прагне справедливості. Велика кількість здобувачів освіти всієї України подалися до лав ЗСУ та борються за незалежність й суверенітет держави. І це свідомий вибір. Вибір, який заслуговує на повагу та за який не соромно!

Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж теж має своїх героїв. Це «вчорашні» студенти, які без вагань стали на наш захист. Ми стараємося підтримати та допомогти тим, які невтомно виборює кожен клаптик рідної землі.

З перших днів повномасштабного вторгнення студенти та працівники коледжу активно долучилися до волонтерської діяльності. Виготовлення окопних свічок та оберегів для захисників, пошиття балаклав, плетіння маскувальних сіток, донорство, приготування та доставка їжі, допомога біженцям, формування індивідуальних аптечок, участь у благодійних концертах та футбольних матчах – усе це види волонтерської допомоги, яку надавали та продовжують надавати наші студенти й працівники. Ми проводимо благодійні ярмарки, беремо участь у всеукраїнських акціях на підтримку ЗСУ і

військовослужбовців, які проходять лікування та курси реабілітації.

За ініціативи наших викладачів зібрані кошти та придбані автівки для підрозділів, в яких служать наші випускники, і на даний час перебувають на передовій.

Дуже боляче згадувати про втрати. Ми із сумом вшановуємо пам'ять тих, хто нажаль, віддав своє життя за майбутнє. Задля виховання патріотизму молодого покоління, з метою загострення уваги до сучасних проблем і цінностей у коледжі щоранку звучить хвилина мовчання в пам'ять загиблим воїнам та всім жертвам цієї кровавої війни, проводяться виховні заходи та години спілкування.

Ми відкрили Стіну пам'яті загиблих студентів і випускників коледжу аби ніхто і ніколи не викреслив із своєї пам'яті воїнів, які захищали нас, нашу землю, нашу країну від ворога.

Ми також беремо участь у благодійних акціях, які допоможуть нашим студентам обрати для себе правильну позицію та зрозуміти головне – Україна наше все!

І після темряви обов'язково прийде світло, й добро переможе зло. Ми свято віримо у Збройні Сили України і боремося до кінця. Ми продовжуємо писати, творити, досліджувати та навчати.... Правда на нашому боці, тому задля майбутнього покоління ми зобов'язані вистояти, і на своєму освітньому фронті зробити все можливе задля ПЕРЕМОГИ!!!

самоціль, а засіб співацького виховання. розвитком музичного слуху і музичним Навчання співу має бути тісно пов'язане з розвитком особистості дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гузій Н. С. Методика організації роботи з дитячим хором. Мистецтво та освіта. 2015. № 3. С. 63-69.
2. Євстігнєєва Н. Особливості процесу голосоутворення та розвиток вокальних навичок молодших школярів: Методичні рекомендації. Потава: Видавництво ПДПУ імені В.Г. Короленка, 2004. 44 с.
3. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей: навч. посіб. для вищ. навч. закл.: у 2 ч. / Я. С. Кушка; М-во культури і туризму, Держ. метод. центр навч. закл. культури і мистецтв України. Вінниця: Нова книга, 2007.
4. Масол Л. Загальна мистецька освіта і практика. Київ: Промінь, 2006. 92 с.
5. Організація роботи з дитячими вокально-хоровими колективами: методичні рекомендації / Укладач Тимофєєв І., Рівне: Волинські обереги, 2020. 44 с.
6. Решетникова В. Вокальне виховання молодших школярів. Початкова школа. 2002. № 1. С. 33-38.
7. Розвиток вокально-хорових навиків на уроках музичного мистецтва. URL: <https://vseosvita.ua/library/rozvitok-vokalno-horovih-navicok-na-urokah-muzicnogo-mistectva-115810.html>
8. Система формування вокально-хорових навиків. URL: <http://bilgi-paylasim.tk/message-6683.html>
9. Хоровий спів як один з найулюбленіших видів музичної діяльності дітей URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11694/>
10. Шевченко Т. Методика роботи з молодшим дитячим хором в мистецькій школі. Мистецтво та освіта. 2019. № 1. С. 48-52.
11. Шиян В. Вокальне мистецтво та його роль у формуванні музичної компетентності дітей. Мистецька освіта. 2015. № 4. С. 25-29.

*Стаття надійшла до редакції
02 лютого 2024*

ТЕАТРАЛІЗОВАНА ДІЯЛЬНОСТЬ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗЗСО: ВИДИ ТА ФОРМИ

УДК 7.091]:[37.091.32:78]:373.5

ЧОРНА НАТАЛЯ

кандидат педагогічних наук, старший викладач

ХОЛОДЮК МАРІЯ

*здобувачка освіти факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Abstract. The article highlights the experience of using theatrical activities in the educational process of institutions of general secondary education. The main types and forms of theatrical activity are characterized, methodical methods of application in music lessons are considered.

Key words: theater, theatrical activity, staging, dramatization, musical art, general secondary education institutions.

Постановка проблеми. Сучасний стан молодого покоління. Серед різноманітних модернізації української освіти передбачає засобів впливу на школярів значної ролі нові вимоги до всебічного розвитку набуває напрям «Театральне мистецтво»,

що є унікальним засобом формування інтелектуальної й емоційної сфери особистості, який створює атмосферу творчості, сприяє самовираженню та самореалізації, формуванню ключових компетенцій тощо.

Саме тому проблема використання театралізованої діяльності в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти є надзвичайно актуальною.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Проблема впровадження театрального мистецтва у виховний процес закладів освіти знаходиться в центрі уваги вчених й видатних педагогів ще з давніх часів, зокрема, до неї зверталися: В. Верховинець, Я. Коменський, Г. Сковорода, В. Сухомлинський та ін..

У сучасних наукових дослідженнях визначено, що театралізована діяльність має величезні можливості для збагачення та розкриття творчого потенціалу дітей шкільного віку (Н. Казмірчук, І. Рогальова, Т. Турчин та ін.).

Окремі види театралізованої діяльності розглядали у своїх працях такі музичні педагоги: І. Барановська, О. Деркач, І. Назаренко, Е. Печерська, Л. Серих, І. Швець та інші. Однак, вчені зазначають, що сьогодні театральному мистецтву не приділяється належної уваги в закладах загальної середньої освіти, зокрема, й на уроках музичного мистецтва.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні ролі театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО та висвітленні методичних прийомів її застосування.

Театральне мистецтво є надзвичайнішим з усіх видів мистецтва, що гармонійно поєднує в собі поезію, живопис, музику, сценічне мистецтво, яке створюється одночасно режисерами, акторами, художниками, музикантами.

Про важливість та значення театру в українській культурі, його вплив на людей та суспільство неодноразово висловлювалися відомі українські особистості. Так, Леся Українка зазначала, що театр – це світ, де можна знайти

відповіді на усі питання. Михайло Стельмах висловлював думку, що театр – це велике мистецтво жити спільним життям, творити разом, сміятися і плакати разом. На думку Олександра Довженка, це спосіб, яким ми вчимося бути людьми. Ліна Костенко наголошує, що театр – це жива сторінка історії, де звучать слова і серця б'ються у темпі істинної людської долі.

Сучасні дослідники наголошують, що театральне мистецтво – це спосіб творчого самовиявлення та самовираження особистості, оскільки передбачає художнє відображення життя, створює атмосферу творчості та сприяє формуванню впевненості та успішності [2; 5; 7].

Театралізована діяльність є одним із найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток дитини, тому сучасні педагоги вважають її ефективним інструментом освітнього процесу.

Театралізована діяльність впливає на розвиток різних сфер життєдіяльності дитини, серед яких:

1. Емоційне залучення, адже театралізація дозволяє відчути емоції, що сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу та розвитку міжособистісних навичок.

2. Практичне застосування знань, оскільки з'являється можливість застосувати отримані знання на практиці шляхом виконання ролей, участі в іграх та інсценізаціях.

3. Розвиток творчих навичок, адже участь у театралізованих виставах сприяє розвитку творчості, уяви та моторики.

4. Стимулювання комунікації, оскільки взаємодія з однолітками та виконання ролей сприяє розвитку комунікаційних навичок та роботі в команді.

5. Використання різних інтелектуальних стилів, адже театралізація дозволяє врахувати різні способи сприйняття інформації (візуальний, аудіальний, кінестетичний).

6. Формування позитивного ставлення до навчання у процесі застосування захоплюючих театралізованих уроків, які сприяють зацікавленню школярів [6].

На сьогодні театралізована діяльність у закладах загальної середньої освіти стає потужним методом навчання, що сприяє активному залученню школярів до освітнього процесу, розвиває їх творчі здібності та комунікативні навички з метою досягнення педагогічних цілей та завдань.

Аналіз наукової педагогічної літератури свідчить про те, що існують різноманітні види та форми театралізованої діяльності, які доцільно використовувати у практичній діяльності ЗЗСО.

Однією з перших систематизувала види театралізованої діяльності видатний педагог С. Русова, яка вбачала в ній ефективний засіб розвитку мовлення і творчих здібностей [8]. За її визначенням існують такі види як сприймання театрального видовища, що сприяє засвоєнню найкращих форм літературного мовлення; театралізована гра, спрямована на активізацію словника і зв'язного мовлення, створення сюжетів; підготовка театральної вистави (репетиції, відпрацювання виразності мовлення).

З-поміж основних видів театралізованої діяльності вчені-педагоги виокремлюють такі як:

- сюжет як усне зв'язне висловлювання, що відбиває у стислій формі динаміку основних подій;
- сценарій, що складається в усній формі (але може бути записаним дорослим за дітьми) задля розігрування певного сюжету в різних видах театралізованих ігор;
- гра за сюжетом художнього твору – це гра, в якій дитина, взявши за основу літературний текст будь-якого твору, розгортає власний сюжет, доповнює авторський текст новими діями та персонажами;
- театралізація – передача авторського або складання власного тексту на задану тему за допомогою вербальних і невербальних засобів виразності, підготовка та показ вистави за ним;
- казка-показка – це казка, персонажами якої можуть бути не лише живі істоти, а й неістоти (дорога, камінець) [2; 6].

Найбільш поширеними в освітньому середовищі є такі види театралізованої діяльності:

1. Театралізовані вистави та постановки, в яких школярі грають ролі у театральних постановках або виставах, які можуть базуватися на класичних літературних творах, історичних подіях або створюватися власноруч.

2. Рольові ігри, які передбачають виконання ролей персонажів з книг, історії або створення власних персонажів для розігрування сценаріїв або імпровізацій.

3. Драматичні читання, що передбачають читання відомих літературних творів з емоційним виразом та акторською майстерністю.

4. Музичні театральні вистави, в яких створюють та виконують музичні номери, які супроводжуються театральними елементами, такими як танці, рухи та акторська гра.

5. Театралізовані презентації, в яких учні створюють і презентують інформацію про різноманітні теми або предмети через театральні засоби, включаючи костюми, декорації та виступи.

6. Театралізовані історичні реконструкції, що передбачають дослідження історичних подій або періодів та створення живих та вірогідних реконструкцій, що допомагають краще зрозуміти минуле.

7. Театралізовані інтерактивні уроки, під час яких учні активно залучаються до вивчення матеріалу через театральні елементи, групові вправи та обговорення.

Важливою складовою означеної діяльності є театралізована гра, яку поділяють на такі види:

1) Настільні театралізовані ігри.

Театр іграшок, в якому використовуються найрізноманітніші іграшки – фабричні і саморобки, з природного і будь-якого іншого матеріалу. Тут не потрібно обмежувати політ фантазії, головне, щоб іграшки і поробки стійко стояли на столі і не створювали перешкод при переміщенні.

Театр картинок, у якому всі картини – персонажі і декорації потрібно зробити двосторонніми, так як необхідні повороти, а щоб фігурки не падали, потрібні опори, які можуть бути досить різноманітними, але обов'язково достатньо стійкими.

2) Стендові театралізовані ігри.

Стенд книжка – використовується для ігор типу подорожей, щоб відобразити динаміку, послідовність подій за допомогою ілюстрацій, що змінюють одна одну. Закріплюють на нижній частині дощечки. На верхній розміщується транспорт, на якому здійснюється подорож. По ходу транспорту ведучий перегортає листки стенд-книжки, демонструючи різні сюжети, зустрічі, які трапляються на шляху.

Фланелеграф – картини показують на екрані. Утримує їх щеплення фланелі, якою затягнуті екран і зворотня сторона картини. Різноманітні за формою екрани дозволяють створювати «живі» картини, які зручно демонструвати всій групі дітей. Цей вид ігор дозволяє зобразити масові сцени, наприклад «переліт птахів».

Тіньовий театр – тут необхідний екран з напівпрозорого паперу, виразно вирізані чорні плоскі персонажі і яскраве джерело світла за ними, завдяки якому персонажі відтіняються на екрані. Дуже цікаві зображення отримують за допомогою пальців рук, наприклад, можна зробити гусака, зайця, сердитого індики. Але дуже важливо супроводжувати показ звучанням. Театр тіней добре використовувати під час дозвілля.

Пальчиковий театр – це ігри-розваги, ігри-потіхи, казки, різні інсценівки, які супроводжуються показом ляльок, що одягаються на пальці і діють за персонажа, зображення якого на руці.

Ляльковий театр – для вистав характерне вільне поєднання різних типів ляльок (маріонеток, театр рукавичок, театр-пуп, магнітний театр та ін.), а також різних прийомів і засобів – все це підпорядковано виявленню специфіки мистецтва. Ляльковий театр використовується не тільки як розвага, але й як засіб виховання

високих моральних якостей та позитивних рис характеру [1; 2].

Особливого значення набуває театралізована діяльність на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО, оскільки її використання допомагає ефективному оволодінню знаннями в музичній галузі та створює умови щодо формування естетичної культури дітей, набуття різноманітних умінь та навичок.

Театралізована діяльність має безліч форм, які можуть використовуватися у різних контекстах, від шкільних вистав до виховних заходів, серед яких:

1. Театральні вистави – класичний варіант театралізованої діяльності, який включає акторську гру, діалоги, сценічні образи, декорації та інші театральні елементи).

2. Інсценізація літературних творів – перенесення книг, оповідань або поезій на сцену за допомогою акторської гри та декорацій.

3. Музичні вистави і мюзикли – вистави, в яких музика та спів поєднуються з акторською грою та танцями для розповіді історії.

4. Хореографічні вистави – вистави, в яких акцент робиться на танцю та руховій експресії, можуть бути без слів або поєднувати музику з рухом.

5. Мистецькі перформанси – сучасна форма театралізованої діяльності, яка поєднує різні мистецькі форми, такі як театр, танець, музика, відео та інсталяції.

6. Рольові ігри – заняття, де учасники грають певні ролі та діють у визначеному сценарії, дозволяючи їм відчувати себе частиною історії або ситуації.

7. Мімічні вистави – вистави, де актори використовують жести, міміку та рухи для передачі сюжету та емоцій.

Цікавою формою театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва – є інсценізація пісні, що передбачає процес створення вистави або виступу, під час якого виконавець виконує пісню, а також використовує рух, акторську гру, костюми, декорації та інші елементи для того, щоб

передати атмосферу та сюжет пісні на сцені [4].

Інсценізація пісні може відбуватися в різних форматах та стилях, від простої постановки на сцені до складних театралізованих вистав та музичних номерів, зокрема:

1. Виконання пісні з музичним відео (виконавець виступає перед камерою, а його виступ візуалізується у вигляді музичного відео, яке може включати сцени з дійсності, анімацію або спец ефекти).

2. Театралізоване виконання (виконавець виступає на сцені у костюмах та декораціях, які відповідають настрою та сюжету пісні. Вистава може включати акторську гру, рух та інші театральні елементи).

3. Музичні вистави (пісні інтегруються в більшу музичну виставу або мюзикл, де вони служать для розкриття сюжету та розвитку персонажів).

4. Хореографічні номери (під час виконання пісні використовується хореографія та танцювальні рухи, щоб висловити емоції та виразити сюжет пісні через танець).

5. Музичні флешмоби (велика група виконавців виконує пісню в непередбачених місцях або на вулиці, здебільшого сюжетно або тематично пов'язані з контекстом виступу) [4; 6; 8].

Найефективнішими засобами музичного розвитку школярів та формування їх творчої індивідуальності є дитяча опера, мюзикл та музичний спектакль, оскільки ці форми музично-драматичної діяльності поєднують у собі виховні потенціали різних видів мистецтва.

Останнім часом набув популярності своєрідний вид музичної вистави для дошкільнят – народна казка з музикою, яка є доступною для виконання як в молодших класах так і старшій школі. Така казка

також може стати однією з ланок на шляху до сприйняття і виконання дитячої опери.

На думку, Є. Карпенко: «Дитяча опера – жанр специфічний, який наближається до мюзиклу. Участь у її постановці активно й різнобічно розвиває дітей завдяки синтетичній природі такої вистави: тут залучений спів, акторська гра, виразне читання, танець»[3, с. 44].

Слід зазначити, що особливостями й перевагами виконання дитячих опер-казок є: простий сюжет, яскраві образи та костюми, легка музика, інтерактивні елементи, пізнавальні аспекти тощо.

Дитячі опери-казки – це чудовий спосіб введення дітей у світ оперного мистецтва, поєднуючи магію опери з відомими казковими сюжетами. Такі вистави надають дітям можливість насолоджуватися музикою та драматургією, вчать моральним цінностям, розвивають уяву та креативність.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що театралізована діяльність є важливою складовою освітнього процесу, що виконує три основних функції: пізнавальну, що передбачає формування у дитини певних знань, умінь, уявлень про театр, театральну термінологію; передбачає ознайомлення з театром, художньо-естетичне сприймання; ігрову, яка створює сприятливі умови для ігрової діяльності, спонукає до імпровізації, використання набутих знань у грі;

сценічну, що формує в них театральні дії, елементи сценічної виразності, майстерності тощо.

У педагогічній практиці існує багато видів театральної діяльності, які можливо впроваджувати в освітній процес ЗЗСО. Головною метою вчителів музичного мистецтва не тільки зацікавити школярів театром, а й викликати у них бажання брати участь у театралізованій діяльності, яка є джерелом розвитку творчих здібностей і талантів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Барановська І. Г. Театр ляльок в початковій школі: навч.-методичний посібник. Вінниця, 2019. 170 с.

2. Деркач О. А. Педагогічна технологія виховання казкою та театральною грою. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід. 2008, 16. С. 351-357.
3. Карпенко Є. Дитяча опера як засіб естетичного виховання. Мистецтво та освіта. 2007. № 4. С. 40-44.
4. Коваль Т. В. Організація музично-театральної діяльності молодших школярів на засадах пісенного фольклору. Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій: зб. наук. праць / за ред. Г. С Тарасенко. Вінниця, 2014. С. 248-253.
5. Назаренко І. М. Сутність і зміст музично-театральної діяльності молодших школярів в умовах навчально-виховного процесу. Вісник Житомирського державного університету. Вип. 52. 2010. С. 174-178.
6. Рогальова І. Особливості використання театралізованої діяльності у роботі з молодшими школярами. Освіта і наука, 2021.
7. Серих Л. В. Театралізована діяльність у школах та позашкільних закладах. Суми: СОППО, 2005. 36 с.
8. Турчин Т. М. Використання різних форм театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в початковій школі. Вісник Чернігівського нац. педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки, Вип. 125. 2015. С.375-378

*Стаття надійшла до редакції
22 січня 2024*

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

УДК 373.5.016:78]:004.032.6

БОГОЦЬКА ВАЛЕНТИНА, СЕГЕДА МИКОЛА

*викладачі факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Abstract. *The article examines the specifics of the use of multimedia technologies in music lessons in general secondary education institutions.*

New multimedia technologies in the educational process of the school allow in an accessible form to use the cognitive and game needs of students for cognitive processes and the development of individual qualities. The development of younger schoolchildren is ensured by their acquisition of experience in organized educational activities, which allows forming the individuality of the child in various aspects.

Key words: *multimedia, multimedia technologies, ICT.*

Постановка проблеми. Довгий час педагогіка шукала шляхи, якщо не абсолютні, то такі, щоб можна було досягти високих і стабільних оцінок у класах НУШ. Сьогодні використання мультимедійних систем стало невід'ємною частиною вивчення будь-якого предмету, в тому числі й музичного мистецтва. На нашу думку, найхарактернішим явищем на етапі розвитку сучасної цивілізації є величезне зростання обсягів інформації, інформаційні ідеї, засоби та технології проникли майже в усі сфери

людської діяльності. Стрімкий розвиток персональних комп'ютерних технологій і можливостей програмного забезпечення, поширення інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій створили реальні можливості для їх використання в системі освіти з метою розвитку творчого потенціалу особистості в процесі навчання та забезпечення безперервності навчання в закладах загальної середньої освіти різних рівнів. Розвиток нашого суспільства